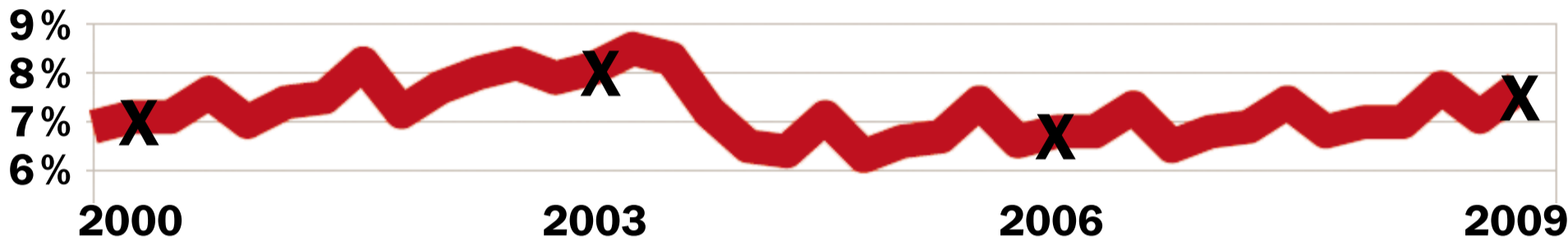

Sjukefraværet øker ikke:

Grafen viser tapte dagsverk pga sjukefravær for arbeidstakere 16–69 år i prosent av avtalte dagsverk. Basert på tall for det enkelte kvartal fra 2000 til 2009. Kryssa markerer tredje kvartal i de aktuelle åra. Kilde: Statistisk sentralbyrå

Stopp mobbinga av sjuke og uføre!

«Folk» skulker ikke jobben!

Kan ikke statsminister Jens Stoltenberg lese statistikk? Sjukefraværet er stabilt! Kurven over viser det. Men TV2 meldte 18. november: «Stoltenberg advarer mot den eksplorative økningen i sykefraværet.»

Det er minst én ting Stoltenberg og arbeidsgiverne kan gjøre: Gi arbeid til alle dem som vil jobbe, helt eller delvis, men som ikke får arbeid!

Siv Jensen sa til NRK 6. januar: «Alle kjenner noen som skulker jobben. Den norske arbeidsmoralen må bli bedre.» Hvor ofte har vi ikke hørt diverse maktmennesker snakke slik om folk de kjenner? Vi andre kjenner stort sett bare folk som går på jobben når de er sjuke og som har alt for høy arbeidsmoral.

Uttalelse fra landsstyret i Rødt: Ja til omkamp om AFP!

FrP og Akademikerne gikk nylig ut og krevde omkamp om den nye AFP-ordninga i privat sektor.

Det er flott! Kravet må være at alle, også ansatte i uorganiserte bedrifter som i dag faller utenfor, skal få AFP. Rødt støtter kravet fra FrP og Akademikerne, men en omkamp må først og fremst dreie seg om den store urettferdigheten i den nye AFP-ordninga.

Den nye AFP-ordninga for privat sektor er blitt en lukrativ tilleggspensjon for dem som klarer å stå lenge i jobb, mens de som trenger å gå av tidlig, har fått ei mye dårligere ordning enn dagens. Ikke bare får de en mye lavere pensjon enn i

dag; titusenvis av de lavest lønte faller faktisk også utenfor og mister retten til å gå av ved 62.

Kravet må være at alle får den nåværende AFP-ordninga, den som ansatte i offentlig sektor klarte å få videreført i tariffoppgjøret våren 2009.

(Tegning: Svein Samuelsen)

B-Postabonnement

Returadresse: Raudt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Sjukefraværet øker ikke!

Mona Bjørn

Bystyremedlem for Rødt i Trondheim

Uførepensjon

Pensjonsreformen, som ble vedtatt i fjor, var en privatisering av velferdsstatens diamant, folketrygden. Uførepensjonen er varslet politisk behandlet i 2010. Kutt i uførepensjonen vil gi markedet enda større ekspansjonsmuligheter, hvor de som har råd, kan kjøpe seg forsikringer.

Uførepensjonsutvalget, som leverte sitt forslag i 2007, er bekymret for at det vil bli økonomisk attraktivt å bli uførepensjonist før 62 år, fordi det er bestemt at alderspensjonen for yrkesaktive blir lavere om gjennomsnittlig levealder øker. Alderspensjonen for uføre foreslås derfor også levealdersjustert.

Om gjennomsnittlig levealder øker med ett år, så vil en kunne kompensere for den nedjusterte pensjonen ved å arbeide åtte måneder lenger før en går av. Dette er åpenbart urimelig for de uføre, da disse jo ikke har helse til å arbeide lenger.

Videre foreslås det å fjerne det behovsprøvde barnetillegget og erstatte det med et fast tillegg som er betraktelig lavere enn i dag. Dette vil ramme barnefamilie med lavest inntekt.

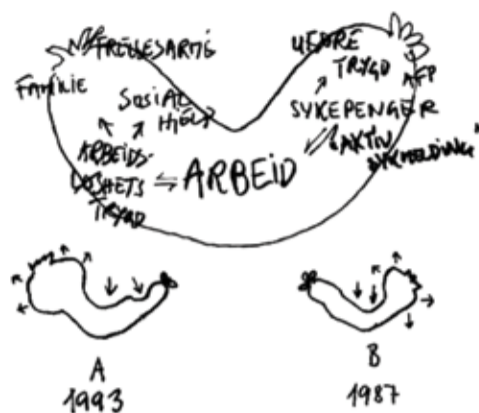
Det foreslås å øke bruttoytelsen opp til 66 prosent av tidligere inntekt, men samtidig skal en skatte som lønnskater. Økt skatt spiser dermed opp store deler av kaka. Noe skal kompenseres, men ikke alt. I offentlig sektor har de ansatte i dag en 66 prosent bruttoordning, og de vil med dette forslaget ende opp bare med å måtte betale mer skatt. Også i mange private bedrifter finnes det tilleggspensjonsordninger som gir opptil 66 prosent brutto ved uførhet.

Når man kutter i ytelsene for at folk skal «velge» å arbeide, undervurderes folks ønske om å arbeide og verdien av å ha en jobb å gå til. Og først og fremst er en slik oppfatning en hån mot dem som ikke har helse til å jobbe.

Det finnes dem som i dag mottar uførepensjon, som kan jobbe – dersom de får tilrettelegging, rehabilitering eller annen nødvendig hjelp. Derfor må man i stedet for bare å fokusere på symptomer som trygdeavgiftene, gjøre noe med årsakene til at folk faller utenfor arbeidslivet. Da må vi jobbe for et arbeidsliv med plass til alle.

PØLSEMODELLEN:

– klemmer du ett sted tyter det ut et annet sted

Fra Ebba Wergeland: Arbeidsmiljøloven, sykefraværet og sekstimersdagen. Artikler i utvalg (Transit 2006)

Fagfolk er enige:

Sjukefravær som på 1970-tallet

Professor i trygdemedisin ved Universitetet i Oslo, Dag Bruusgaard, sier at sjukefraværet har variert med et drøyt prosentpoeng, mellom syv og åtte prosent av de sysselsatte. «Helt utrolig stabilt. Det har selvfølgelig variert noe, og nå er det relativt høyt, men det har altså vært høyere i andre perioder». (NRK, 7. januar)

Håkon Lasse Leira, overlege ved Arbeidsmedisinsk avdeling, St. Olavs hospital, skriver i *Dagbladet* 4. januar: «Til tross for at Statistisk sentralbyrå (SSB) kan fortelle at fraværet nå er omtrent

på samme nivå som på 1970-tallet, er det fritt fram for fantasifulle påstander om det norske sykefraværet. SSB kan fortelle at fraværet svinger litt, som oftest motsatt av svingninger i arbeidsløsheten. Dessuten er korttidsfraværet, 1–3 dager, det som kan settes i sammenheng med akutt sykelighet, konstant på ca 1,5 prosent.»

«Det er ikke fraværet, men utgiftene det medfører, som går opp. Det går ikke opp fordi vi er mer syke enn før, men fordi vi er flere, fordi vi har en høyere yrkesdeltakelse enn noe annet land,

fordi vi får høyere lønn og fordi vi har verdens beste sykkelønsordning. Derfor kan det være riktig at vi har verdens høyeste utgifter til sykefravær, men vi er også verdens rikeste nasjon og stolte over å ha en velferdsstat, så hvilket land skulle ha høyere sykefraværsutgifter enn oss?»

«Om vi reduserer rettighetene til sykepenger, får vi økte utgifter til arbeidsløshet og sosialhjelp i stedet. Syke personer som ikke får sykepenger forsvinner ikke, de dukker opp i en annen statistikk.»

– Privatisering er målet med angrepet

Hvorfor kommer angrepet på sjuke og uføre? Hvorfor skal myten om det høye sykefraværet hamres inn? Rødt nytt spør Rolv Rynning Hanssen, som arbeider med privatiseringsspørsmål i Internasjonale for stats- og kommuneansatte.

– Jeg trur tendensene går i ulike retninger. Kapitalen trenger høyt kvalifisert arbeidskraft, og særlig derfor er norsk uføretrygd et problem.

Vi har en velutdannet arbeiderklasse og en enormt høy produktivitet i forhold til andre land, altså skaper arbeiderklassen stor profitt.

Derfor er «arbeidslinja» viktig, «resterarbeids- evnen» skal utnyttes osv, noe som jo i

utgangspunktet er positivt, men som praktiseres på en stigmatiserende og uheldig måte.

På den ene sida vil enkeltkapitalisten unngå at folk er lenge borte fra jobben, fordi arbeidskrafta har høy produktivitet. På den andre sida er ikke kapitalistklassen som helhet bekymra for sjukefraværet. Det som bekymrer, er at det ikke er markedet som leverer disse tjenestene og tjener penger. Altså et ønske om privatisering.

Endra finansiering
– Det viktigste er derfor ikke å kutte ytelsene, men å endre finansieringsmåten.

I dag skjer mesteparten av finansieringa av sjuketrygd og pensjon utafor markedet – gjennom offentlige ordninger.

Målet med kampanja er å være mer «treffsikker», og det skjer om hver enkelt betaler egne trygdeytelser og sykefravær. Så for hver offentlig ytelse som blir tatt bort eller redusert, oppstår et vakuum som markedet

umiddelbart vil fylle. Langtidssjukefravær vil skape profitt gjennom forsikringsselskaper.

Hovedpoenget er at angrepet på sjuketrygda er et angrep på offentlige ytelser. Kunne det vært gjort profitt på sjukdom, ville vi hatt flere sjuke, flere diagnoser og flere proaktive operasjoner (fjerne bryster fordi det kan utvikles brystkreft osv).

Kapitalen er uendelig flink til å finne profittmuligheter – og de vil være over alt om dagens system løses opp.

Ebba Wergeland er arbeidsmedisiner.

Sykelønn ABC

av Magnus Engen Marsdal
Kommer ut 1. februar på
Forlaget Manifest (www.manifest.no)
Pris 110 kroner; kvantumsrabatter

- Har vi høyt sykefravær og lav arbeidsmoral?
- Eller skjer det en brutalisering av arbeidslivet?
- Hvor står striden om sykelønna nå?

Press på for likelønnsrett!

Nå har vi sjansen. Forslaget om likelønnsrett har muligheter til å bli praktisk politikk.

Siri Jensen

Sjøl om regjeringa ikke gikk klart inn for likelønnsrett i regjeringserklæringen, åpner den for et likelønnsloft dersom fagbevegelsen blir enig om hvilke grupper som skal omfattes og godtar at økt lønn for sentrale kvinnegrupper ikke skal føre til krav om kompensasjon som opphever virkningen. Utspillet ligger nå hos fagbevegelsen!

Kvinner på tvers (KPT) står fast på at regjeringa må bevilge en egen pott til heving av kvinners lønn i offentlig sektor med sikte på likelønn, og at denne potten fordeles gjennom forhandlinger mellom partene i arbeidslivet – i tillegg til det ordinære lønnsoppgjøret som sjølsagt også må prioritere likelønn.

Et samfunnsproblemmål

Likelønnskommisjonen viste at lønnsforskjellen mellom kvinner og menn er størst i utdanningsgruppene med inntil fire års høyere utdanning. Men også andre store kvinne-dominerte yrkesgrupper som tjener langt mindre enn menn, må omfattes av en likelønnsrett.

«Både lavtlønn og likelønn henger sammen med at kvinner lønnes lavere fordi de er kvinner.»

KPT er opptatt av at både lavtlønn og likelønn henger sammen med at kvinner lønnes lavere fordi de er kvinner. Vi mener det er viktig å styrke enheten mellom kvinnegruppene. Den foreslåtte potten på tre milliarder kroner er

uansett ikke nok til å oppheve lønnsforskjellene mellom kvinner og menn, men den vil være en viktig start og et gjennomslag for ideen om at kvinners lave lønn er et samfunnsproblemmål som krever politiske tiltak utover tariffoppgjørene, både i år og videre framover.

Også menn må kreve likelønn

KPT er også opptatt av enhet mellom kvinner i privat og offentlig sektor. Vi støtter likelønnskommisjonens forslag om at partene setter av en egen lavtlønns- og likelønnsrett i privat sektor, slik at også kvinner i privat sektor omfattes av et likelønnsloft.

Klubber, foreninger og forbund må nå gå aktivt ut med krav om likelønnsrett både i privat og offentlig sektor og presse organisasjonene til å komme fram til et felles opplegg, både

Siri Jensen er koordinator for Kvinner på tvers.

for en pott i år og for videre planmessig heving av kvinne-dominerte grupper. Dette må ikke overlates til kvinnene alene. KPT oppfordrer mannsdominerte klubber og foreninger til å gå aktivt ut og støtte kvinnes krav.

Lønnsloft for lavtlønte

– Jeg forventer et skikkelig løft for de lavtlønte i år, sier Birgit Tandberg.

Birgit Tandberg er leder i Fellesforbundets avdeling 246.

– Hva er gjennomsnittlig lønn i hotell- og restaurantområdet sammenlikna med de mannsdominerte områdene i Fellesforbundet?

– Det er ikke så lett å svare på. De fleste i vår bransje tjener mellom 21 000 og 23 000 per måned, men det er jo mange av dem som oppsøker oss for hjelp, som tjener betraktelig mindre enn det. Oppvaskere på utestedene tjener sjelden mer enn 100 kroner timen!

Lavtløntes lønnsoppgjør

– Hva slags støtte forventer du fra de mannsdominerte områdene i Fellesforbundet ved tariffoppgjøret?

– Jeg håper på full støtte og forståelse for at det nå må bli de lavtløntes oppgjør. Vi har ingen lokale oppgjør hos oss, og minstelønn = maksimumslønn.

– Kvinne-dominerte forbund i offentlig sektor krever egen kvinne-pott. Synes du at Fellesforbundet skal støtte deres krav?

– Vi mener at det er uheldig at lønns-tillegg skal gis ut fra kjønn, men at en lavtlønnsprofil og mottoet «ei lønn å leve av» er en mer rettferdig og rett vei å gå.

Johan Petter Andresen

– Det vil alltid være noe som taler mot et realt lønnsoppgjør. Er det ikke AFP vi kjemper for, så er det finanskrisen i landet! Vi organiserer hoteller på Gardermoen, og her blir det i 2010 ei økning på 40 prosent, når det gjelder antall rom som skal ryddes og reingjøres. Da nekter jeg å høre ordet finanskrisen i lønnsforhandlingene.

Moderasjon er feil medisin

– Det er no eller aldri for ein likelønnsrett i offentlig sektor, seier Bjørn Tore Egeberg, fagleg leiar i Raudt.

Johan Petter Andresen

Raudt har støtta krav om høgare løn i kvinneyrke i mange år. Vi oppmodar forbund som organiserer mange kvinner om å halde fast på kravet om ein ekstraordinær pott utanfor ramma for tariffoppgjøret. Og vi oppmodar mannsdominerte forbund om å støtte kravet.

– Er du ikkje redd for at eit utspel frå Raudt vil bli oppfatta som utidig innblanding i frie forhandlinger?

– Når regjeringa har henta inn Sigbjørn Johnsen for å få fart i omfordelinga frå dei fattige til dei rike, må Raudt òg kjenne sin plass på den politiske arenaen. Tariffoppgjora er det viktigaste verktøyet for å forsvare velferdsstaten. Klart vi meiner noko om det.

– Kvinnene har ofte vorte taparar i lønnsoppgjora. Kan det hende at kvinnene må betale likelønspotten sjølve, gjennom eit elendig lønnsoppgjør?

– Om kvinnene står saman,

kan dei vinne både likelønnsrett og brukbare lønstilllegg. Eg er mest redd for at det nye solidaritetsalternativet skal få oppslutnad. Eller moderasjonsalternativet, som er eit betre namn på Sigbjørn Johnsen sitt prosjekt. Moderasjon for arbeidsfolk, for at lønsfesten for konsulentar, meklarar og toppsjefar kan halde fram.

– Så Raudt trur ikkje noko på at solidaritetsalternativet kan tryggje arbeidsplassane. Har Raudt eit eige alternativ?

– Alternativet vårt er sosialisme, men det er kan hende ikkje det du spør om. Når kapitalismen er i krise, vil det alltid forsvinne mange arbeidsplassar. Om det kjem ein ny oppsving i økonomien, vil det kome mange nye jobbar. Ingen moderate lønnsoppgjer kan omdanne kapitalismen til å verte eit stabilt økonomisk system. I land som importerer norske varer, er krisa verre enn her. Fleire stader har arbeidsgjevarane kravd store lønsnedslag. Og fagrørsla i dei landa møter massearbeidsløysa, både for dei som går med på lønsnedslag og for dei som ikkje går med på det. Eg har inga tru på at moderate

lønnskrav reddar særleg mange arbeidsplassar. Det beste fagforeiningane kan gjere, er å kjempe for kvar krone og kvar arbeidsplass. Det er den beste måten å redusere arbeidsløysa på.

Ja til likelønnsrett

Tre milliarder i likelønnsrett i offentlig sektor. Dette kravet har stor legitimitet og har skapt stor bevegelse og forventning i forbundene som organiserer arbeidstakerne i offentlig sektor.

Ingjald Gaare, medlem i Fellesforbundet (leder i avdeling 765)

Veien fram til virkeliggjørelse blir likevel vanskelig. Den krever for det første at de ulike kvinnegruppene blir enige om fordelinga. Den krever også at regjeringa står ved sine noe forbeholdne lovnader i Soria Moria 2. En tredje forutsetning er at likelønnsretten holdes utenfor de andre rammene for lønnsoppgjøret.

Et stort ansvar ligger på LO-sekretariatet når retningslinjene for tariffoppgjøret skal vedtas. Hvordan vil forbundene i privat sektor stille seg? Som medlem i Fellesforbundet krever jeg av mitt eget forbund

Oslo 1. mai 2009

en solidarisk støtte til kvinnene i offentlig sektor. Kravet nå er likelønnsrett, og det må ikke fragmenteres av en rekke alternative likestillingsforslag.

Dette betyr ikke at vi ikke må ha fokus på kvinnegruppene i privat sektor. Krav om individuelle lønnsgarantier i lavtlønnsbransjene f.eks på 90 prosent av industriarbeiderlønn, vil virke effektivt.

Dessuten bør allmenngjøring av flere tariffavtaler vurderes. Vi må heller ikke undervurdere smitteeffekten en vellykket heving av kvinnelønna i én sektor vil ha på resten av arbeidslivet.

Til slutt: Arve Bakke har fremma forslag om lønn i 14 dagers fødselspermisjon. Det fortjener helhjerta støtte, men som sagt, slike krav har ingen ting med likelønnsretten å gjøre.

– Sosialismen er verdt en kamp

– Det er ikke tilstrekkelig å bare drive forsvarskamp. Fagbevegelsens medlemmer består av vanlige folk. Det er folk flest som rammes av kapitalismens herjinger, og da må organisasjonen som folk er med i, reise diskusjonen om hva vi vil ha i stedet – og til slutt reise kampen for å rive det onde opp med rota.

Jorun Gulbrandsen

Det er Terje Skog som sier dette. Han er leder av EI & IT i Oslo og Akershus og medlem av Rødt. Rødt nytt spør: – *Hva er det så viktig å forstå?*

Verdiene skapes av arbeidet

– Hvem skaper verdiene? Kapitalistene er livredde for at deres teoretiske hegemoni på dette området skal falle. Når det dominerende synet i samfunnet er at det er smarte investeringer og lure salg som skaper verdier, legaliserer det enorme fortjenester til dem som «tross alt er så flinke».

Men en fagbevegelse og en arbeiderklasse som forstår at verdier bare skapes ved arbeid, og at rikdom derfor hentes gjennom utbytting, vil ikke akseptere denne forklaringa. Studier i marxisme vil øke forståelsen og opprørstrangen og styrke kampkrafta i fagbevegelsen.

– *Hva er så galt med kapitalismen?*

– Mesteparten av den galskapen som eksisterer på jorda, kan tilbakeføres til kapitalismen

som system. Det gjelder miljøkrise, de fleste kriger og kriser, sult og arbeidsløshet. Alt er et resultat av kapitalistenes kamp om markeder, råvarer og profit.

Det trengs planer

– *Men er ikke alle avhengige av hverandre nå for tida?*

– Jo, og det gjør kapitalismen enda mer ødeleggende. Når så mange er avhengige av hverandres arbeid, er det behov for en plan for både produksjon og fordeling, for ikke å ødelegge både mennesker, produksjonsutstyr og råvarer. Nå er det kjøpekraft som bestemmer produksjon og fordeling, ikke behov. Da oppstår anarkiet: Når det viser seg å være profit i boligbygging, strømmer kapital-eierne dit, og det blir produsert for mange boliger. Ikke for mange i forhold til folks behov for boliger, men for mange i forhold til pengene folk har. Produksjonen stopper opp, folk mister arbeidet.

Kapitalisme er sløsing

– For meg er kapitalismen også et gammeldags produksjonssystem. For å gjenta: det er bare

arbeid som skaper verdier. Dette systemet klarer ikke å fungere sånn at alle er i arbeid. Altså ei forferdelig sløsing med arbeidskraft og muligheter. I tillegg brukes arbeidskrafta til enormt mye unødvendig, unyttig og menneskefiendtlig. Det gjelder våpen, reklame, spekulasjoner, konsulenttjenester ...

– *Hva kan arbeidsfolk bruke sosialismen til?*

– Arbeidsfolk vil ha fordel av sosialismen. Det går ikke an å være uenig i at mennesket kunne hatt det svært mye bedre hvis alle folk i arbeidsdyktig alder var i arbeid, og hvis arbeidskrafta gjennomgående blei brukt til noe fornuftig. Da vil det være mulig å produsere alt vi trenger, på en miljøvennlig måte i et arbeidsliv hvor det ville være en fryd å være deltaker.

Vi kunne umiddelbart gjøre slutt på at direktører og eierkapitalister, som i svært liten grad skaper verdier, forvalter og spekulerer med de verdiene andre har skapt. Det kunne umiddelbart bli slutt på at kvinner tjener mindre enn menn. Det kunne bli slutt på lavtlønte ved at lønnene i langt større grad nærma seg hverandre. Det kunne bli slutt på fattigdom og utarma sosialklienter.

Makta snudd på huet

– Vi kunne få et blomstrende kultur- og idrettsliv. Vi kunne få

LO-kongressen 2009: Terje Skog ville gjerne diskutere sosialismen, men dessverre sto den ikke på dagsordenen.

et helsevesen som fungerte etter sin hensikt, og ikke et system som nå, hvor det brukes enorme ressurser på å lage systemer for at noen skal kunne sko seg. Vi kunne få et skolesystem som hadde til hensikt å utdanne folk i et samfunn hvor arbeid og arbeidsfolk blei sett på som avgjørende for å bringe samfunnet videre framover.

Sosialismen betyr at dagens maktforhold er snudd på huet, det er arbeiderklassen som har makta og har mulighet for å lage et samfunn slik det er best for den sjøl.

– *Er ikke dette en drøm?*

– Nei. Etter mi overbevisning må det være vanskeligere å organisere et samfunn så klønete som det gjøres nå, framfor å følge logikk og fornuft. Den eneste grunnen til at dagens tungvinte og gammeldagse system opprettholdes, er at noen – de som har fortjeneste av det – har makt til å opprettholde det.

– *Men sosialismen har ikke klart seg i tidligere forsøk?*

– De har mislyktes, ja, men det er ikke noe argument for ikke å prøve på nytt, på en

annen måte. Jeg minner om at det borgerlige samfunnssystemet også mislyktes i flere tilfeller, før det slo igjennom.

Dessuten er det teknologiske nivået og produktiviteten veldig høy nå, samt arbeidernes kunnskapsnivå. Det er mulig å produsere det som trengs, med lite arbeid. Det gir folk mer tid og frihet til å gjøre mange ting med livet sitt. Demokratiet kan fungere på en helt annen måte.

Marxisme i dag

– Kapitalismen har oppstått i en historisk fase, og den vil forsvinne, fordi den er destruktiv. Samfunnet er foranderlig, sjøl om de som har makta strever for å få oss til å ikke tru akkurat det.

– *Hvem studerer marxisme i dag?*

– I Heismontørenes fagforening gjøres det sporadisk. EI & IT i Oslo og Akershus har lagt opp til et firedagers kurs i filosofi nå i februar, hvor marxisme er en viktig ingrediens.

I bilsporet brukes det røde flagget for å stoppe et løp på grunn av farlige forhold. Det er på tide å vifte med det røde flagget for kapitalismen. (Foto: Sgt Rock/Flickr/CC2.0)

Fra et samfunn der menneskene tjener pengene til et samfunn der menneskene tjener menneskene.
– Terje Valen

Ny bok fra Rødt!

Om Kapitalen av Marx

Av Ben Fine og Alfredo Saad-Filho
Oversatt av Anne og Harald Minken

Rødts leder, Torstein Dahle, kan ikke få fullrost denne boka nok:

– Den fyller et tomrom som har gapt mot oss i mange tiår. Vi har manglet en kortfattet og lett forståelig framstilling av Marx sitt trebinds verk om kapitalen. Ikke bare det – boka er også lojal overfor Marx, i motsetning til mye annen popularisering av *Kapitalen*.

Boka er glimrende oversatt av Anne og Harald Minken. De har forbedret originalen, fordi de har klart å lage et ledig og lettfattelig språk, og fordi de har forklart viktige poenger gjennom merknader og fotnoter.

Dette er den viktigste boka å lese for folk som er interessert i å delta i klassekampen og den aktuelle politiske debatten, og for alle som vil forstå de

grunnleggende drivkreftene i samfunnet. Vil du forstå dagens økonomiske krise? Les boka.

Bak på denne avisa finner du et spesialtilbud på boka.

Uttalelse fra landsstyret i Rødt:

Opphev kraftbørsen!

Kuldeperioden den siste tida har til fulle vist hvor skadelig den markedsstyrte kraftprisen er for husholdninger og for industri. Den har også vist hvor urettferdig prisene slår ut for de ulike delene av landet. Mens industrikrafta i energifylket Nordland og i midt-Norge kom opp i over 8 kroner per kilowatttime, var den i Oslo rundt 50 øre. For industrien har enkelte timer med så høy kraftpris helt andre konsekvenser enn for den enkelte forbruker. For eksempel ble Ruuki Profiler, en avlegger av Norsk Jernverk i Rana, stanset den aktuelle dagen.

Lenge var kraftmarkedet under politisk styring. Produksjonen skulle tjene samfunnsutviklinga. De fleste kraftverkene ble også bygd med offentlige midler. I 1992 fikk energiminister Reiten vedtatt energiloven, som betydde at krafta skulle underlegges markedslovene. Da ble målet maksimal profitt, et mål de har lykket med til fulle.

Våren 2009 ble EKEA Chemicals i Rana lagt ned på grunn av høy kraftpris. Fra før har deler av aluminiumsindustrien flagget ut. Mange flere står for tur når kraftkontraktene går ut om kort tid. Og fortsatt har regjeringa ikke innfridd løftet om et industrikraftregime.

Statnett planlegger å bygge kraftkabler for tosfrede milliardbeløp til Storbritannia og kontinentet. Hensikten er å få strømprisen i Norge opp på europeisk nivå, slik at kraftselskapene kan tjene enda mer. Som takk for økt strømpris skal forbrukerne her hjemme også betale mer i nettleie – minst 1000 kroner mer per husstand, millionbeløp for industrien. Hvorfor skal vannkrafta, som kan gi tusener av arbeidsplasser

i industrien, bare gi utbytte til eierne av kraftselskapene?

Rødt krever at kraftbørsen oppheves. La kraftverkene skaffe oss den krafta vi trenger – til sjølkost. Lik strømpris i hele landet. Stans planene om nye kabler til Storbritannia og kontinentet. Så lenge markedskreftene styrer energibruken, vil disse kablene bli brukt til å rasere norsk industri basert på miljøvennlig, fornybar kraft, og til å muliggjøre enda sterkere ekspansjon av det miljøfiendtlige energisluket som europeisk storkapital driver fram.

Kampen mot Veolia fortsetter

Den internasjonale transportarbeiderføderasjonen, ITF, har vedtatt en uttalelse som kritiserer Veolia for å være en lojal partner for Israels ulovlige okkupasjon av Palestina:

Demonstrasjon ved Oslo rådhus 4. mars 2009

Den internasjonale kampanjen «Derail Veolia and Alstom» har lykket i å skape oppmerksomhet om de to nevnte selskaperes engasjement i det israelske sporgognprosjektet i Jerusalem. Etter voksende internasjonalt press kunngjorde Veolia at de trakk seg ut. Det er fremdels tvil knyttet til om Veolia faktisk fremdeles er involvert i prosjektet gjennom underselskaper, og dette spørsmålet er nå gjenstand for undersøkelser.

Uansett er det ingen tvil om at Veolia

er direkte innblandet i opprettholdelsen av ulovlige bosetninger på okkupert palestinsk jord og at selskapet spiller en viktig rolle i Israels forsøk på å gjøre annekasjonen av Øst-Jerusalem permanent.

Veolia er også involvert i ulovlig dumping av avfall fra Israel og bosetningene i Tovian-fyllinga i Jordandalen.

Veolia drifter bussrutene 109 og 110 som trafikker ruter mellom Vest-Jerusalem og bosetninger på Vestbredden.

De israelske bosetningene i de okkuperte pales-

tinske territorier og annekasjonen av Øst-Jerusalem er ulovlig i henhold til internasjonal lov. En rekke FN-resolusjoner og Haag-domstolens rådgivende kjennelse fra 2004 om Israels mur på Vestbredden har bekreftet at bosetningene er en overtredelse av artikkel 49 i den fjerde Genevekonvensjonen, som slår fast at den okkuperende makt ikke kan deportere eller forflytte deler av egen sivilbefolkning til territorier som den okkuperer.

Veolias aktiviteter støtter således opp om overtredelser av internasio-

For mer informasjon, kontakt Carl Delingsrud, Seksjon samferdsel og teknisk, Fagforbundet eller Kjersti Nordby, Faglig utvalg i Palestina-komiteen.

nal lov og gjør selskapet til en lojal partner for Israel i koloniseringen av Palestina.

Møtet i ITFs bytransportkomite oppfordrer medlemsforbundene om å øve press på lokale og nasjonale myndigheter over hele verden for å forsikre at Veolia utelukkes fra å drifte både offentlig transport og alle andre offentlige tjenester inntil selskapet innstiller all sin virksomhet til støtte for den fortsatte israelske okkupasjonen av palestinske territorier og Israels annekasjon av Øst-Jerusalem.

Møtet anmoder også alle medlemmer av ITF å ta opp dette spørsmålet direkte med lokale enheter av Veolia.

Fattig og rik

Icesave

Icesave-saken fra Island viser en turbo-kapitalisme i fri utfoldelse. *Rødt nytt* gir her en politisk vurdering og en kort gjennomgang av saken. Icesave kan deles inn i flere faser.

Fase 1 er hvordan Islands bankmiljø blåser opp en egen boble i årene før finanskrisa. Et råttent bankmiljø (Kaupthing, Landsbanki, Glitnir), inkludert Thor Björgulfsson, mannen bak Icesave, misbruker landets naturressurser. De innbillen en hel regjering at Island kan bli et finanseldorado.

Fase 2 er selve etableringen av banken Icesave, som ved hjelp av god rente og prospekter nærmest lurer til seg personkunder.

Fase 3 er hvordan kollapsen medfører at privat gjeld gjøres offentlig. Det skjer gjennom at staten overtar privatbankenes gjeld og tar ansvar for den. Nasjonalisering av de islandske bankene medfører at den islandske staten på denne måten velter finanselitens spekulasjoner og konkurs over på folket via skattesseddelen.

Fase 4 er hvordan imperialismen tar kvelertak på en nasjon, slik vi før har sett det i den tredje verden. Det kreves at Island rydder opp i tapene fullt ut. Virkemiddelet er dyre lån fra Det internasjonale pengefondet (IMF) med tøffe betingelser. Norge stiller seg lojalt bak denne løsningen.

Fase 5 – den foreløpig siste – er hvordan folket på Island mobiliserer for å få politikerne til å manøvrere landet ut av imperialismens finansgrep. De fikk først kastet regjeringen. Nå har de presset presidenten til å legge lovforslaget om gjeldsbetaling ut til folkeavstemming.

Kronologi

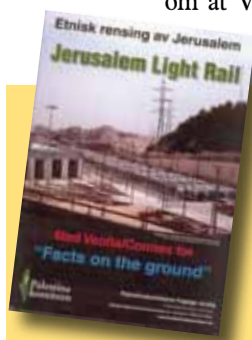
Icesave var en internetbank (2006–08) eid av Landsbanki på Island. Tilbød sparekonto for kunder i Storbritannia og Nederland til gode betingelser. Innskuddene ved kollapsen var på 4 milliarder pund og 1,7 milliarder euro.

Storbritannia og Nederland gikk inn og garanterte for innskuddene og har så krevd at den islandske staten tilbakebetaler mesteparten av dette, 33 milliarder kroner – et beløp som utgjør over 100 000 kroner per innbygger på Island. Sommeren 2009 går Island med på å betale denne gjelden.

IMF gir lån, med 5,5 prosent rente, som løper avdragsfritt i sju år og krever innstramminger i offentlig sektor samtidig.

Alltinget vedtok i romjula en lov som innebærer en delvis tilbakebetaling av de tapte innskuddene. Loven ble ikke sanksjonert av presidenten.

Befolkningen på Island har protestert og president Olafur Grimsson har nå bestemt at lovforslaget som sikrer Icesave-avtalen, skal ut på folkeavstemning, sannsynligvis i februar.

Veolia – i Israel og i Norge

Palestinakomiteens faglige utvalg har lagt et hefte om Veolia og selskapets involvering i bygging av den omstridte Jerusalem Light Rail. Veolia er et selskap med viktige avtaler med kommuner i Norge.

Heftet koster 30 kroner, eller 20 kroner ved bestilling av ti eller flere hefter. Porto kommer i tillegg. Bestilling sendes kjer-n@online.no.

Heftet kan også lastes ned gratis: www.palestinakomiteen.no/images/stories/dokumenter/veoliahefte2low.pdf

Norge tjener på å la olja ligge!

– Jo mer olje og gass vi kan bevare i grunnen til bruk for framtidige generasjoner, jo bedre, sier Helge Ryggvik. Han er medlem av Rødt og aktuell med boka «Til siste dråpe», som var nominert til Brageprisen.

Johan Petter Andresen

– Er oljepolitikken til regjeringa og stortingsflertallet bra for norsk økonomi?

– Nei. Et ekstremt høyt utvinningstempo har hatt svært negative konsekvenser. For det første har det bidratt til å holde langt mer fornuftige investeringer nede. For eksempel vindkraft. Det farligste på mellomlang sikt er at fallet vil bli dramatisk når den økonomiske stimulansen fra olja forsvinner. Det er svært lite nye olje- og gassforekomster igjen.

Oljefondet

– Statens pensjonsfond, populært kalt oljefondet, er et av verdens største investeringsfond. Tjener ikke Norge mye gjennom dette fondet?

– Når oljefondet har steget fra 250 milliarder i 1999 til 2500 milliarder i dag, skyldes det nesten utelukkende en enorm overskuddsproduksjon på norsk sokkel – ikke forvaltning av fondet. I den samme perioden har gjennomsnittsverdien på flere av de største børsene falt. Prisen på olje har derimot mer enn tredobla seg. Det betyr at olja med stor sannsynlighet ville ha hatt langt større verdi, hvis vi hadde roa ned tempoet. Oljeprisen vil nok gå opp og ned. Men den historiske trenden peker oppover.

– Hvorfor skulle det være skadelig for norsk økonomi å utvinne petroleumforekomstene utafor Lofoten og Vesterålen og i Barentshavet?

Lofoten

– Hovedproblemet er den risikoen man vil ta. Fiskeriresursene i de aktuelle områdene

har vært en bærebjelke i norsk økonomi i mer enn tusen år. Dette er en type bærekraftig næring som vi må bevare i tusen år til.

– Men hva med oljearbeiderne og de mange som er avhengige av leverandørindustrien langs kysten?

– Aktiviteten vil synke. Den beste måten vi kan støtte dem på, som vil bli ramma av en framtidig nedgang, er ved å starte investeringene i alternativ energi i dag. Det er ingen grunn til at Norge ikke skal kunne etablere en storstilt utbygging av vindmøller, tilsvarende det Tyskland og Storbritannia gjør.

– I følge boka di hadde Statoil driftsinntekter på 656 milliarder kroner i 2008 og er over seks ganger så stort som Norges nest største selskap, Telenor. Statoil er altså Norges gigantselskap. Staten eier 67 prosent av Statoil. Er det ikke da riktig å si at det som er godt for Statoil, er godt for Norge?

– Selv om staten eier 67 prosent, er det utelukkende signalene fra de 33 prosent private eierne som styrer selskapet.

Statens andel av Statoils overskudd utgjør en svært liten andel av Norges oljeinntekter. De fleste inntektene kommer fra statens eierandeler i SDØE* og fra skattlegging av operatørselskaper, blant dem Statoil.

Selv om Statoil i det siste tiåret har investert mer i utlandet enn i Norge, utgjør Norges inntekter fra Statoil under én prosent av de samla oljeinntektene. Selv om prosjektene i utlandet skulle lykkes, vil inntektene i beste fall ikke representere mer enn et par prosent.

Oppsida for Norge er altså minimal. Nedsida, den økonomiske risikoen, er Norge som blir trukket med i de aller skitneste sidene av kampen om de siste oljedråpene, er til gjengjeld overveldende og skremmende.

Statoils internasjonale eventyr

– Det er et stort moralsk paradoks at Statoil, som en gang ble oppretta for at en størst mulig andel av oljerenta fra norsk sokkel skulle tilfalle det norske samfunnet – og ikke utenlandske selskaper, i dag ser det som sitt overordna mål å sikre seg størst mulig overskudd fra andre lands oljereserver.

– Hvis vi lar olja ligge, kan det hende at nye oppdagelser

gjør at vi går glipp av de inntektene vi får av olja nå?

– Jeg er ikke tilhenger å la all olje ligge. Det er for eksempel samfunnsmessig fornuftig å tvinge oljeselskapene til å ta mest mulig ut av de store feltene i Nordsjøen som allerede er under produksjon, forutsatt at dette skjer på en miljømessig forsvarlig måte. En tommelfingerregel for en radikal oljepolitikk må imidlertid være: Jo

mer olje og gass vi kan bevare i grunnen til bruk for framtidige generasjoner, jo bedre.

* SDØE = Statens direkte økonomiske engasjement. SDØE-ordninga innebærer at staten deltar som en direkte investor i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel.

Oljerigg i Nordsjøen. (Foto: Topaz-mcnumpty/Flickr/CC)

Helge Ryggvik. (Foto: Mette Møllerop)

Helge Ryggvik: Til siste dråpe

Om oljens politiske økonomi.

399 kroner. Aschehoug forlag.

Boka setter de siste årenes dramatiske oljenyheter inn i en helhet som til nå har vært fraværende i norsk debatt.

Utgangspunktet er oljevirkosomhetens spesielle politiske økonomi. Boka viser hvordan en liten elite har sikra seg et godt grep om sugerørene inn mot den store oljeformuen, hvordan fundamentet for det som i internasjonal sammenheng står fram som en vellykka norsk oljepolitikk, er i ferd med å rives ned, og hvordan det store internasjonaliseringsprosjektet som ligger bak, vil forandre Norges forhold til verden – for alltid.

Dr. philos Helge Ryggvik (f. 1960) er historiker og arbeider som forsker ved Universitetet i Oslo.

Bruk veto mot EUs datalagringsdirektiv

Nei til EU vil gjøre det de kan for å stoppe direktivet, og forteller: EUs datalagringsdirektiv pålegger teleselskap og internettleverandører å lagre informasjon om hvem som ringer, surfer på nettet, sender SMS eller e-post – og hvem som er mottager, tidspunkt og hvor det blir ringt eller sendt fra i minimum seks, maksimum 24, måneder. Direktivet legger altså opp til at Telenor, NetCom, Nextgentel, Tele2, Lyse og andre operatører blir pålagt å oppbevare alle opplysninger om all vår telefon- og nettbruk i opptil to år.

Alle er mistenkt

Tilgangen til slik elektronisk informasjon er i dag basert på et etterforskningsprinsipp, dvs. at det må foreligge konkret mistanke om alvorlige lovbrudd før politiet kan iverksette logging av telefon og datatrafikk i en tidsbegrenset periode. EUs datalagringsdirektiv erstatter etterforskningsprinsippet med et generelt overvåkingsprinsipp, der informasjon om alle borgere lagres systematisk i inntil to år. Vi vil bli overvåket uten at vi kan merke det. (Les mer: www.neitileu.no, faktaark.)

Nei til EU mener at mye ligger til rette for at Norge for første gang kan og bør bruke reservasjonsretten i EØS. Nei til EU vil, i samarbeid med den brede kampanjen «Stopp datalagringsdirektivet», sette kreftene inn på å sikre at dette EU-direktivet ikke skal bli norsk lov.

Nei til EU hilser velkommen det nye initiativet «Stopp datalagringsdirektivet», en brei sammenslutning av personer og organisasjoner. Se <http://stoppdld.no>

Kvotehandling – billig og dårlig

Kvotehandling er de rike landenes mulighet til å kjøpe seg fri fra klimakrisa uten å endre på utslipp, produksjon og livsstil. Kan kjøp og salg redde klimaet, eller forsterker det bare klimakrisas globale urettferdighet?

Elin Volder Rutle

Klimaforliket mellom de fleste partiene på Stortinget sier at Norge skal overoppfylle Kyotoforpliktelsene. Det virker ambisiøst helt til man ser på detaljene.

Mens de fleste rike land skulle kutte i utslipp sammenlignet med 1990-nivå, skulle Norge øke med en prosent. Siden 1990 har Norges utslipp av klimagasser økt dramatisk. Vi kan ikke klare forpliktelsene våre, langt mindre overoppfylle dem. Derfor planlegger den norske stat å kjøpe inn 25–30 millioner klimakvoter innen 2012.

Det billigste først?

Et av de viktigste argumentene for kvotehandling er at da tar vi de billigste klimakuttene først. De norske utslippene er på ca 12 tonn per person i året. I 2020

bør de være på ca 8 tonn per person, og målet er 1 tonn per person i 2050. Det innebærer en omfattende omlegging av samfunnet. Det tar tid. Vi kan ikke ta de letteste kuttene først og starte omleggingen i 2040.

Hvis noen gjør kutt som virkelig monner, vil disse ha mange kvoter å selge. Det betyr at prisen på kvotene blir lav, ofte så lav at det ikke vil lønne seg for andre å investere i teknologi eller gjøre omlegginger som kutter i utslippene. På sikt virker klimakvotene mot sin hensikt.

Grønn utvikling eller ingen utvikling?

I tillegg til vanlige kvoter har vi Den grønne utviklingsmekanismen (CDM = Clean development mechanism). Gjennom CDM kan man finansiere prosjekter som kutter utslipp i utviklingsland, og få klimakvoter for dette. Dette skal være pro-

sjekter som ikke ville blitt gjennomført uten kvotekjøp. Det er vanskelig å bevise at prosjekter ikke ville blitt gjennomført uten kvotekjøp. Særlig fordi både selger og kjøper vil argumentere for at det er slik.

CDM-kvoter bidrar til å segmentere den grovt urettferdige fordelingen i verden. De rike landene, som allerede utbytter langt mer ressurser enn folketallet skulle tilsi, kan fortsette som før. De fattige landene kan ikke øke forbruk og utslipp. Framfor global fordeling får vi global monopolisering.

Billige kvoter

Norge, med Stoltenberg i førersetet, har bidratt til at kvotehandling er tatt inn i Kyotoavtalen og var en viktig del av diskusjonene i København. Det viktigste målet er å bevare Norges grønne image. Prislappen viser hvorfor. I dag koster en klimakvote (= retten til å slippe ut et tonn

CO₂-ekvivalenter) ca 13 euro, om lag 100 kroner. 100 kroner ganger 30 millioner (kvotene Norge planlegger å kjøpe) blir 3 milliarder. Billigere og enklere enn å begynne omleggingen av norsk økonomi i en klimavennlig retning, men ingen løsning på klimaproblemene.

Kvotehandling tar som utgangspunkt at vi kan kjøpe

oss vekk fra problemene vi har skapt. Det er en forlokkende tanke. Men vi har bare én klode. Klimaendringene skaper allerede store problemer. Stormer og orkaner, tørke og flom rammer hardt, men ikke tilfeldig. De rammer verdens fattige.

Store deler av vår rikdom kommer fra produksjon og salg

av olje og gass, hoveddrivkrefter bak dagens klimakrise. Vi må bruke våre ressurser på å være en del av løsningen, ikke på å øke problemet. Vi må bli et foregangsland. Røds forslag finner du i heftet *Fossilfri framtid*. Vi vil handle for et bedre klima, ikke shoppe oss til god samvitlighet.

Her fra Frogner ser alt rent og pent ut ... (Tegning av Jonas A. Larsen)

Elin Volder Rutle er miljøpolitisk talsperson for Rødt. (Foto: Ingar Haug Steinholt)

Hva er en klimakvote?

En klimakvote er en fritt omsettelig tilatelse til utslipp av ett tonn CO₂.

Hva er et kvotesystem?

I et kvotesystem fastsetter myndighetene den totale utslippsmengden av klimagasser som nærmere angitte virksomheter har lov til å slippe ut i en viss periode. Hver enkelt virksomhet tildeles så en gitt andel kvoter, enten

ved utdeling eller ved auksjonering til høystbydende. For å oppnå utslippsreduksjoner settes total kvotemengde lavere enn forventet utslipp. Har noen høyere utslipp enn de har fått tildelt av kvoter, må de kjøpe kvoter i markedet. Virksomheter som har redusert sine utslipp, kan tilsvarende selge sitt overskudd av kvoter.

(Info fra Miljøverndepartementet.)

Fossilfri framtid

Rødt mener diskusjonen om man skal sette «miljø framfor arbeidsplasser» eller omvendt, er en avsporing. Derfor jobber vi med planen *Fossilfri framtid*, som skal vise hvordan utslipp kan kuttes – samtidig som industri, arbeidsplasser og verdiskaping bevares.

Marie Sneve Martinussen

Global oppvarming er en av vår tids største utfordringer, og det kreves umiddelbar og omveltende handling for å redusere CO₂-utslipp. Den endelige løsningen på såvel klimakrise som matkrise og finanskriser, vil være å fjerne årsaken til krisene: kapitalismen – og erstatte den med et system som setter

hensyn til mennesker og miljø høyere enn kravet om evig økonomisk vekst. Samtidig er alvoret i situasjonen så stort at vi verken kan vente på den perfekte teknologi eller det perfekte samfunn før vi starter omlegginga fra fossilalderen til ei fossilfri framtid. Vi trenger løsninger her og nå.

Industripolitisk offensiv

Rødt har startet arbeidet med planen «Fossilfri framtid – industripolitisk offensiv for å møte klimautfordringen». Det er behov for å kutte landets CO₂-utslipp dramatisk, kombinert med en aktiv næringspolitikk for å sikre industri, arbeids-

Biomasseproduksjon er et tiltak som omtales i Fossilfri framtid. (Foto: Asea/Flickr/CC)

plasser og verdiskaping. Det er en utbredt oppfatning, både i fagbevegelsen og i miljøbevegelsen, at en offensiv miljøpolitikk er i konflikt med hensynet til å bevare og videreutvikle arbeidsplassene i industrien. Rødt mener slike holdninger er feilslåtte.

Det er nødvendig å kombinere aktiv næringspolitikk og miljøvern for å finne bærekraftige løsninger. Store endringer krever at all kunnskap og produktiv kapasitet i norsk industri benyttes til fulle. Norge er verdensledende på kraftkrevende industri basert på vannkraft, en kompetanse som vil være et viktig bidrag til en verden basert på fornybar energi. Store deler av norsk verkstindustri er offshorerettet

og er ledende i utvikling av teknologi til petroleumsindustrien. Erfaringene og de kloke hodene herfra må være med på laget når løsningene for tida etter olja skapes.

Pilotprosjekter

Første utkast av *Fossilfri framtid* ble lansert valgkampen 2009, men arbeidet er såvidt i gang. Nå skal planen spres ut til fagforeningsklubber, lokalpolitikkere og miljøbevegelse. Et av målene for 2010 er å få i gang minst fem pilotprosjekter, der arbeidsfolk og lokalsamfunnet sammen stiller krav til gjennomføring av konkrete endringer i den enkelte industribedrift eller kommune.

Industriledere og toppolitikere kan ikke alene løse problemet. Vi trenger oljearbeidere som lanserer planer for hva de skal arbeide med etter petroleumsalderen, vi trenger arbeidere i aluminiums-, silisiums- og solcelleindustrien som kjemper for at denne industrien opprettholdes, og vi trenger at arbeiderne i bedrifter som deltar i store vindkraftprosjekter i utlandet, krever at slike prosjekter skal settes i gang i Norge og. Vi har nok planer og politikere med tomme ord. Nå må vi bytte ut den politiske eliten med noen som krever handling – og ikke minst trenger vi folk bak krava.

Ulikhet for loven i den flerspråklige Oslo-skolen

Mye tyder på at mange minoritetsspråklige elever i Oslo ikke får opplæring de har rett på etter loven (loven, se faktaboks). Det er store forskjeller på hvordan skolene vurderer elevenes behov. Og når skolene oppgir at elevene får særskilt norskopplæring eller fagopplæring på to språk eller opplæring i morsmål, og skolene får penger for det, er det likevel ingen garanti for at denne undervisninga gis. Rødt nytt har spurt seg for, men fikk flere spørsmål enn svar.

Maren Rismyhr

Skolene i Oslo sender rapport om

- hvor mange minoritetsspråklige elever skolen har
- hvor mange elever som får særskilt norskopplæring
- hvor mange som får tospråklig fagopplæring eller morsmålsopplæring
- hvor mange morsmåls lærere skolen har.

Utdanningsetaten i Oslo har lagt ut en interessant tabell kalt *Oversikt over elevtall fra språklige minoriteter i grunnskolen i Oslo – skoleåret 2009/2010*.

Hvem får særskilt norskopplæring?

Vi har sammenlikna skoler i miljøer vi kjenner, og er forundra over at skolene

vurderer elevenes behov så forskjellig. Vi har gitt skolene bokstavnavn.

Tallene tyder på at B-barna er langt bedre i norsk enn på A-skolen. På B er hele 76 minoritetsspråklige barn med i vanlig norskundervisning, mens på skole A er det bare 33.

Og får virkelig 201 elever (skole A) og 159 elever (B) egen opplæring i norsk?

C og D er to barneskoler av forskjellig størrelse, men med nokså likt elevgrunnlag fra samme strøk. På D-skolen har 9 av 10 behov for særskilt norskopplæring. På C-skolen er over halvparten av de minoritetsspråklige barna vurdert som så gode i norsk at de bare får vanlig undervisning.

Skolen skal undersøke eleven

Elever som ikke kan norsk godt nok, har problemer med å forstå hva læreren

forklarer i norsk, naturfag og matematikk, og lærebøkene blir for vanskelige. Mange trenger en egen plan for undervisning i norsk. Det kan også være til stor hjelp at en lærer som både kan norsk og elevens morsmål, forklarer vanskelige ord og sammenhenger; det kalles *tospråklig fagopplæring*.

Hvis barnet skal lære å lese, er det alltid mest effektivt å knekke lesekoden på det språket hun kan best. Skolens jobb er å finne ut hva som fungerer best for at det enkelte barnet skal lære.

Morsmålsopplæring og/eller tospråklig opplæring

78 grunnskoler i Oslo har mer enn 100 minoritetsspråklige elever. Av disse oppgir 13 skoler at de *ikke* har elever som får morsmåls/tospråklig fagopplæring. Kanskje er elevene veldig gode i norsk på disse skolene? Eller er det slik at skolene vurderer språkkunnskapene nokså forskjellig?

Skole E og F er klippet fra Utdanningsetatens tabell. Dette er to store, sammenliknbare barne- og ungdomsskoler med nokså likt elevgrunnlag.

Her er det tydelig at skolene vurderer temmelig ulikt. På E-skolen mener de at tospråklig opplæring er nødvendig for 219 av skolens elever, mens de på F-skolen ikke fant en eneste elev som trengte det. Hvorfor?

Hva gjemmer seg bak tallene?

Rødt nytt har snakka med noen av skolene. En skole har i tabellen mange morsmåls lærere og relativt mange elever med tospråklig fagopplæring. Vi spør hvordan skolen fått tak i så mange morsmåls lærere. Rektor svarer at skolen ansetter pedagoger med vanlig god lærerkompetanse, ikke morsmåls lærere. Det at mange av skolens lærere samtidig er tospråklige, er en tilfældighet. Vi får vite at kontaktlærerne (klassestyrerne) har vanlige klassegrupper, som ikke er inndelt ut fra språk. Om en tospråklig kontaktlærer skulle ha samme morsmål som en eller flere elever i gruppa si, ville det være tilfeldig.

På en annen skole er sju av ti elever minoritetsspråklige, men en oppgir å ha få elever med morsmål/tospråklig fagopplæring og bare to morsmåls lærere. Her får vi kort til svar at her hos oss har vi ikke noe morsmålsundervisning i år. Det ser altså ikke ut til å være noen organisert tospråklig fagopplæring eller morsmålsopplæring på disse to skolene, sjøl om statistikken sier noe annet. Hvis dette stemmer, bruker ikke skolene tilskuddet de får til slik opplæring på riktig måte.

Barn trenger lærere som barnet forstår

Ingvild Skurdal er lærer med mange års erfaring fra forskjellige skoler på Oslos østkant. De siste åra har hun bevisst valgt å jobbe på Tøyen, en skole som satser på tospråklig opplæring.

– Jeg har sett nok av unger som sitter på skolen uten å skjønne hva læreren sier! Det er ikke mulig å få til ordentlig kommunikasjon hvis læreren ikke kan forklare slik at ungene forstår. Skolen trenger lærere som kan elevenes språk og kan forklare vanskelige ting når den norske læreren ikke når fram. Når jeg prøver å hjelpe en unge med noe som er vanskelig, og jeg merker at norsken min ikke strekker til, så ber jeg min tospråklige kollega komme bort, og da løser problemet seg som regel. Jeg ser at ungene lærer på denne måten, og da blir det meningsfylt for meg å jobbe!

Skole	Minoritetsspråklige elever		Elever med særskilt norskopplæring	Elever med morsmåls/tospråklig fagopplæring	Morsmåls lærere
	Antall	Prosent			
A	234	65	201 (86 %)	–	–
B	235	65	159 (68 %)	–	–
C	278	79	116 (42 %)	–	–
D	137	69	126 (92 %)	–	–
E	643	91	412 (64 %)	219	11
F	527	78	281 (53 %)	–	–

Tall fra Utdanningsetaten i Oslo.

Loven

Opplæringa i skolen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven. Dette viktige prinsippet er slått fast i opplæringslovens § 1-3. I tillegg har loven paragrafene § 2-8 for grunnskolen og 3-12 for videregående, som skal sikre tilpassa opplæring for elever med et annet morsmål enn norsk. «Inntil eleven behersker norsk godt nok til å følge vanlig undervisning, har eleven rett til spesiell norskopplæring», står det i loven.

Loven sier videre at det skal gis lese- og skriveopplæring på morsmålet, tospråklig fagopplæring eller begge deler, dersom det er nødvendig. Slik er dagens regler, og skoler som har slik opplæring, får ekstra tilskudd. Dette tilskuddet kan komme opp i flere millioner på de store Oslo-skolene. 21000 av totalt 53000 elever i grunnskolen i Oslo har et annet morsmål enn norsk. Får de aktuelle elevene nytte av disse pengene?

RØDT NYTT

Osterhaus' gate 27
0183 Oslo
Nettstad: www.raudt.no
Telefon: 22 98 90 50
E-post: raudt@raudt.no

Konto: 7874 05 56478
ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Utgjevar: Raudt
Trykkeri: Nr1Trykk
Redaktør: Jorun Gulbrandsen
E-post: raudt@raudt.no

Redaksjonen avslutta
26. januar.
Om ikkje anna er oppgitt, tilhører
bileta her i avisa Rødt nytt.

Per Velde: Raddis!

398 kroner. Koloritt forlag.

Raddis! er historien om en opprørstid – de urolige årene 1968–72 – som kulminerte med den bitre kampen om norsk medlemskap i EEC/EF. En spennende og annerledes beretning om unge menneskers utvikling i viktige leveår, i begivenhetenes sentrum – vår nære politiske historie servert på en fargerik måte av en som var med.

Hva skjer i Iran?

I månedsvis har hundretusener trosset demonstrasjonsforbud og trusler og gått ut i åpen konfrontasjon mot regimet i Iran. Hva skjer?

Pål Steigan

Mullakapitalismen

Iran er et kapitalistisk land av en spesiell type. En stor del av økonomien styres av stiftelser. De kontrolleres av presteskaper, som er en økonomisk herskerklasse, og ikke bare et ideologisk herskende sjikt. Fraksjonsstriden i den iranske eliten er en strid innafor en helt spesiell form for kapitalistisk herskerklasse.

3,5 millioner iranere er nå uten arbeid, og 75 prosent av disse er under 30 år gamle. Arbeidsløsheten for unge kvinner er 40 prosent, mens den for unge menn er 20 prosent. I tillegg til den kroniske arbeidsløsheten kommer en inflasjon på over 25 prosent.

Noen sier at Ahmadinejad representerer de fattige. Riktignok er han sønn av en smed, men han representerer bare en fraksjon av herskerklassen. Han har ikke fått bukt med korrupsjonen – han har bare sørget for at hans fraksjon har fått en større del av kaka.

Regimet viser sin holdning til arbeiderne ved å nekte dem faglige rettigheter, slå ned på lønnskamp og fengsle og forfølge arbeidernes representanter.

Fra demonstrasjon i Teheran 27. desember. Demonstrasjonen endte med sammenstøt mellom demonstrantene og regjeringsstyrker. (Foto: Greeniranphoto/Flickr/CC)

Massebevegelsen

Massebevegelsen omfatter fattig og rik, ung og gammel, kvinner og menn, studenter, funksjonærer og arbeidere – og den spenner over et bredt politisk spekter.

Kvinnene står i første rekke og de har deltatt på en svært modig og aktiv måte. Iranske kvinner er hardt undertrykt og nå viser de at de ikke finner seg i dette. Dette er en alvorlig trussel mot regimet. Det er en svært sentral

del av prestediktaturet å undertrykke kvinnene. Å dekke til kvinnene og begrense deres bevegelsesfrihet er svært viktig for det islamske styret.

Mousavi og Rafsanjani

Mousavi og Rafsanjani representerer ikke noe reelt alternativ. Mousavi var statsminister under krigen mellom Irak og Iran. Da ble venstresida systematisk forfulgt, titusener ble arrestert og tusener ble myrdet. Rafsanjani er en av de mektigste og rikeste personene i Iran. De to utnytter massebevegelsen i den interne kampen i herskerklassen.

Det at Irans øverste leder har tatt så entydig stilling for Ahmadinejad, er alvorlig for regimet. Lederen skal være hevet over fraksjonene, siden han angivelig innehar en djupere visdom og forståelse. Men Khamenei framstår nå som en vanlig fraksjonspolitiker. Det setter regimets religiøse legitimitet i fare.

Venstresida

Da den islamske revolusjonen var ung, hadde venstresida store illusjoner om Khomeinis politikk. Men marxister, kommunister og ulike avskygninger av sosialister ble arrestert, torturert og henretta i stor skala. Det ble en veldig dyr lekse.

Men venstresida i Iran har lært. Nå lyder parolene slik: Vi vil ikke ha islamsk monarki! Vi vil ikke ha en islamsk republikk! Kanoner, tanks og basiji skremmer oss ikke lenger! Fatigdom, korrupsjon og arbeidsløshet = Islamsk republikk! Vi vil ikke ha den tvungne hijaben!

Landsrådet for Eelam-tamiler i Norge

I november ble Landsrådet for Eelam-tamiler (NCET) oppretta. Bjørnar Moxnes fra Rødt ble valgt inn i Landsrådet. Rødt nytt spør: Hva er oppgavene framover?

– Akkurat nå er det aller viktigste å sikre at pengene til gjenoppbygging i de tamilske områdene faktisk når fram. Situasjonen for tamilene er så alvorlig at det vil være svært uheldig hvis de ikke får den støtten de trenger. Erfaringene fra tida etter tsunamien viser at pengene den gangen ikke nådde de mest trengende. Regjeringa i Sri Lanka kanaliserte pengene til private kontraktører i sør, og den singalesiske eliten beriket seg ytterligere.

Landsrådet utfordrer utviklingsminister Erik Solheim til å inkludere norsktamiler i det norske gjenoppbyggingsarbeidet på Sri Lanka. Norsktamilene har mye kompetanse og lokalkunnskap som norske myndigheter bør bruke.

Landsrådet vil gjerne samarbeide med norske miljøer, vi ønsker å inkludere flest mulig i arbeidet vårt, slik at vi kan bidra til å skape en rettferdig løsning for tamiler på Sri Lanka, og fremme kunnskap om tamilenes situasjon her i Norge.

Haiti:

Ødelagt land nr. 4

Siden Columbus & co drepte om lag halvparten av de 250 000 Arawak-indianerne på knapt to år, har Haiti levd under kolonialismens svøpe. Haiti var fra naturens side rikt, men landet er i århundrer blitt utplyndra, og det har i dag verken en infrastruktur eller en politisk ledelse som kunne ha mestra jordskjelvkatastrofen.

Katastrofen i kjølvannet av jordskjelvet setter et grelt søkelys på den destruktive sida ved dagens imperialism: Store ødeleggelser gjennom krig eller naturkatastrofer ses på som muligheter til nye plyndringsprosjekter. Nå er det Haitis tur, etter Irak, Afghanistan og Somalia. Jemen står klar til å bli det neste i rekka, og egentlig er DR Kongo allerede plassert der.

Det må forhindres at gjenoppbyggingen skjer på Pengfondets premisser for å livnære kapitalinteresser i USA. Haitis gjeld må strykes, USAs soldater må raskt ut når nødhjelpen er brakt inn, og den valgte presidenten fra 2004-valget må gjeninnsettes. Haitis suverenitet må gjenreises, vel 200 år etter det første forsøket.

Midlertidig teltleir mellom sammenraste hus i Port au Prince. (Foto: United Nation Development Programme/Flickr/CC)

Uføre stigmatiseres

– hvem klarer å holde hodet hevet?

– Det er veldig stigmatiserende å være uføretrygda nå for tida. Heldigvis har jeg grått hår og er 63 år, så jeg sier at jeg er pensjonist. De som kjenner meg, vet at jeg har jobba mye, og tror vel at jeg har gått av med AFP. Dette sier Grete Letting, hundre prosent uføretrygda etter førti år i arbeidslivet.

Jorun Gulbrandsen

Politikerne sier at folk er for late i Norge. Det er ikke mitt inntrykk etter førti år. Tvert imot, folk jobber mer enn det arbeidsgiveren kan kreve av dem, og mange møter veggen for tidlig av den grunn. Jeg visste at jeg aldri ville greie å jobbe til jeg ble 67, men var fast bestemt på i hvert fall å holde ut til jeg var 60. Det halve håndkleet måtte jeg kaste inn da jeg var 58, resten da jeg var 62.

Skifte av arbeid

Grete Letting jobba først i mange år som lærer. Et udefinert smertesyndrom satte en stopper for gående og stående jobb. Derfor ble det sekretariatsarbeid i Lærerlaget og senere forlagsarbeid – på kontor.

Det var ikke sånn at disse jobbene var noe mindre krevende, men for det meste skulle hun sitte på en stol. Etter hvert ble det umulig å sitte lenge av gangen også. Grete prøvde å lindre ved å sette begge beina opp på ei snudd søppelbøtte eller legge et bein på skrivebordet, inntil det ble umulig å jobbe der det også var andre mennesker. Det så jo litt rart ut med den halvgamle dama som vrei seg i alle slags stillinger.

I en alder av 53 år ble Grete frilanser, for å kunne jobbe på de tidene i døgnet da helsa var best, noe hun etter ti år

ser var ei tabbe. Det å jobbe for ulike oppdragsgivere, var veldig lærerikt, men uholdbart i lengden. Hun hadde sagt opp en godt betalt jobb som forlagsredaktør i stedet for å sjukmelde seg, kanskje få redusert arbeidstid og seinere uføretrygd. Hun har tapt mange penger på det, og samtidig påført seg sjøl alt det kontorarbeidet det fører med seg å ha et enkeltforetak.

Før reformen – og etter

– Jeg har alltid vært livredd for ikke å ha nok penger, sier Grete. – Jeg måtte ta ansvar for meg sjøl veldig tidlig, og til

tider hadde jeg bare meg sjøl å stole på. Jeg blir veldig stressa hvis jeg ikke betaler skatt og regninger i tide. De siste åra har jeg hatt mange problemer, fordi nettopp dette har vært tilfelle. Og etter at jeg ble sjukmeldt for siste gang, i april 2008, ble det spesielt ille. Heldigvis har jeg en samboer, så jeg sulda jo ikke.

Jeg hadde hørt at mange hadde problemer med Nav, men jeg tenkte at det skulle gå greit. Jeg hadde fått 50 prosent uføretrygd i 2002, og hadde ikke hatt noen problemer i forbindelse med det. Men det var sjølsagt før reformen.

Pengene kom ikke

– Jeg ble sjukmeldt 17. april 2008. Som sjølstendig får man ikke 100 prosent sjukepenginger. Fra før hadde jeg den halve trygda, den kom jevnt og trutt hele tida. Men sjukepengene lot vente på seg. I løpet av det året jeg var sjukmeldt, var det fem ganger sjukepengene ikke kom.

18. mars 2009 sendte legen min søknad om uføretrygd. Og fra 17. april slutta sjukepengene å komme. Etter noen uker kom det ei melding fra Nav om at de venta en søknad fra meg personlig på Navs skjema. Det var ingen som hadde sagt at jeg måtte søke personlig, og det sto ikke hvilket skjema jeg skulle fylle ut. Etter lang gransking av skjemaene på

Internett, fikk jeg hjelp av ei venninne som visste hvilket det var. Jeg fikk brev 20. september om at søknaden var innvilga. Da jeg fikk brevet, reagerte jeg sterkt. Der stod det at vedtaket deres var gjort 23. juni. Men penger kom ikke.

Vi begynte å betale regninger med sparepengene som var satt av til å pusse opp badet. Når du har jobb, kan du tåle å gå uten penger en stund, for du veit at lønna kommer. Men når du ikke veit når du får noe? Du kan ikke betale kontingenter og slutter å være medlem alle steder. Du får inkasso-

varsler og bruker masse tid og krefter på å ringe og fortelle fremmede om din situasjon. Sjøl om kreditorene stort sett er hyggelige når du ringer, så legger de på gebyrer, og før du vet ordet av det, har regninga dobla seg. Dette sliter jeg fremdeles med. Badet må spares til på nytt, for når etterbetalinga kommer, skal den puttes i de mest akutte hullene. Resten går til restskatt, som jeg også har fått.

Ferdig med Nav – deilig!

– Det er veldig deilig å være ferdig med Nav. Min følelse i denne tida har vært at jeg på et vis har måttet være min egen saksbehandler. Nå har jeg en viss erfaring med saksbehandling, men det er jo umulig å drive den på utsida av systemet. Flere ganger mens jeg var sjukmeldt og etterlyste penger hos Nav, spurte den som tok telefonen om jeg var helt sikker på at sosialkontoret hadde innvilga pengene. De var så uskolerte at de ikke kobla sjukepenginger til en jobb!

Hvem klarer å holde hodet hevet?

Det har skjedd noe med meg: Jeg sier ikke til enhver at jeg er uføretrygda. Det synes nemlig ikke utpå. Jeg sier jeg er pensjonist. Men det at jeg har jobba i nesten 40 år, hjelper meg til å holde hodet hevet. Hva med dem som ikke har jobba i 40 år?

FORSVAR DAGENS UFØRETRYGD!

Dagskonferanse i Lærernes hus,
Osterhausgt. 4A, Oslo.
22. mars 2010, kl. 10–15.

Konferansen setter søkelys på uføreområdet og hva angrepene på dagens uføretrygd kan føre til.

Innledning fra forskningsmiljøet og fagbevegelsen. Pål Hellesnes legger fram boka «Uførepensjon ABC».

Konferansen er støttet av fagforeninger og organisasjoner og er gratis.

Påmelding innen 17. mars til Initiativgruppa for «Forsvar dagens uføretrygd» til solvi.slordahl@online.no.

La Aker sjukehus leve!

Fra en av de mange demonstrasjonene for bevaring av Aker sjukehus som lokalsjukehus i Oslo.

Den 25. januar var det nok et debattmøte i Oslo om Aker sjukehus. Politikerne var feige og skyldte på hverandre. Kommunepolitikerne sa at bare Stortinget kan redde sjukehuset. Stortingspolitikere sa at bare helse Sør-Øst kan redde det. Helse sør-øst sa at et vedtak er et vedtak, det kan ikke gjøres om, pasientgrunnlaget skal flyttes til A-hus. Rødt sa: Helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen har makt til å stoppe nedleggninga av Aker sjukehus, hun kan gjøre det.

Det er en virkelig folkebevegelse som forsvarer sjukehuset. De som samler inn underskrifter, sier det er det letteste i verden. Det er kommet inn 20 000. Målet er 30 000 innen 17. februar, da er det styremøte i Helse sør-øst. Underskriftene skal leveres Strøm-Erichsen.

Fjern leksene fra skolen!

Gang på gang blir det påvist at de fleste elevene ikke har noe læringsutbytte av å få lekser, og at det til og med er negativt for mange. Den siste rapporten er utført av Marte Rønning på oppdrag for Kunnskapsdepartementet og kom i januar. Hvorfor fortsetter lærerne å gi lekser? Rødt nytt spør Mari Eifring, leder i Rød ungdom.

Rødt nytt

– Det handler om at lekser og den positive effekten av lekser er den største bløffen i den norske skolen. Nesten alle tror at lekser gjør at elevene lærer bedre, og at de er nødvendig for at elevene skal få med seg alt stoffet. Men dette er bare tull, lekser fungerer bra for de som allerede er flinke fra før av, og for de andre gjør de at man liggende enda lengre bak de andre. Det er ikke noe som er så klasseforsterkende i skolen som lekser, sier Mari Eifring.

– *Voksne arbeidstakere har en arbeidsmiljølov som sier at arbeidsdagen ikke skal være lenger enn på 7 ½ time. Voksne slåss i tillegg for sekstimersdagen. Burde skoleelever ha en arbeidsmiljølov som beskytter dem mot rovdraft?*

– Det finnes allerede en arbeidsmiljølov, kapittel 9a i Opplæringsloven, men den sier ikke noe om lekser eller om de psykiske og fysiske virkningene lekser har på elevene. Dette bør absolutt inn, nettopp fordi lekser har stor betydning for elevers arbeidsdag. Skoledagen bør ikke være mye lenger enn det den er i dag. Men jeg er mest opptatt av at skolen skal være ferdig når den er ferdig, og at man ikke skal ha masse arbeid med seg hjem etter at skoledagen er over.

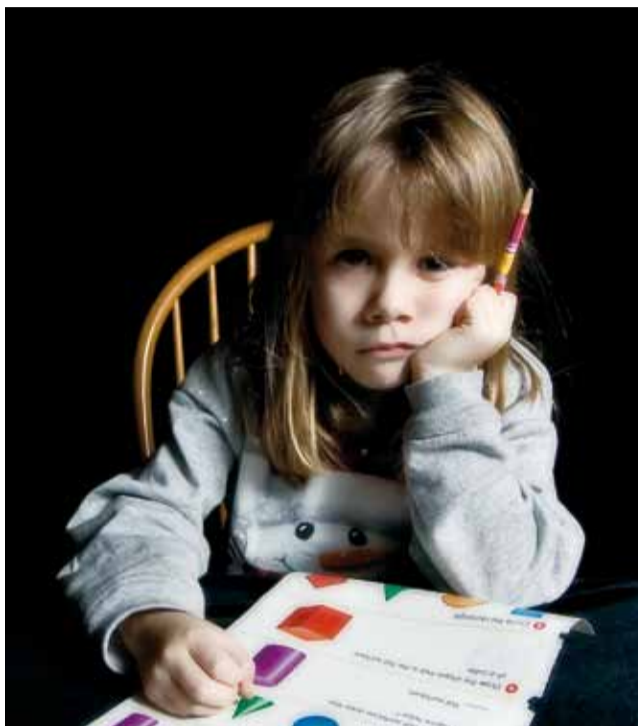
Privatisering

– *Hvorfor tillater skolen seg å bestemme hva elevene og familiene deres skal gjøre etter arbeidstid? I opptil flere timer om ettermiddagen og kvelden?*

– Dette er problemet med at man privatiserer læringsansvaret, og skyver det over på elevene og foreldrene i stedet for å ta det på skolen. Både foreldre og barn synes det er slitsomt å bruke ettermiddag og kveld på skolearbeid når de heller vil bruke tid på fritidsaktiviteter eller være sammen med familien og gjøre andre ting. Mange foreldre har heller ikke forutsetninger for å kunne hjelpe barna med leksene, og dermed føler de at de ikke strekker til.

– *Hva gjør lekser med trivselen?*

– Barn og ungdom trenger å ha fri, og de trenger å tenke på andre ting

Kveldsarbeid for barn – ingen grense?. (Foto: Cayusa/Flickr/CC)

enn bare skolearbeidet. Lekser kan for mange være den største motivasjonsdreperen. Se for deg at du gjør så godt du kan med skolearbeidet, men du trenger å få hjelp og ingen av foreldrene dine har mulighet til å hjelpe deg hjemme. Hver gang du ikke skjønner

matteleksene og ikke får gjort dem, blir du hengende litt etter i forhold til de andre. Etter hvert er det ikke noe vits å prøve å henge med lenger, for du jobber mye lengre enn de andre med leksene, men får fortsatt ikke hjelp med oppgavene og kommer ikke videre. På denne måten tror jeg lekser gjør at mange får et dårlig forhold til skolen. Også elever som klarer skolearbeidet bra, trenger å gjøre andre ting enn «mer av det samme» om kveldene.

Selvstendig på skolen

– *Et argument man hører for lekser, er at elevene må lære å jobbe selvstendig. Altså hjemme. Hva sier du til det?*

– Ja, elevene må lære både å jobbe selvstendig og i samarbeid med andre. Men det er ingen motsetning mellom det å jobbe selvstendig og det å jobbe på skolen. Hvis man har alt skolearbeidet i skoletida, får alle lik tilgang på hjelp og tilbakemelding. Sann systemet fungerer i dag jobber de mest ressurssterke elevene best selvstendig fordi de får mye hjelp hjemmefra, så det å tro at elevene jobber helt på egenhånd er uansett veldig naivt. Det er bare bra at de får hjelp, men da må vi sørge for at alle får samme tilbud om hjelp, ikke bare de ressurssterke.

Leksene gjør mer skade enn nytte. Vekk med dem!

BLI MED I RØD UNGDOM! www.sosialisme.no

Bli med og gjør Rødt til et sterkt arbeiderparti!

Foto: Ingar Haug Steinholt

Du bør melde deg inn i Rødt fordi partiet er den mest positive krafta på venstresida. I viktige spørsmål som klimakampen, forsvaret av den norske velferdsstaten, kampen mot norsk krigsdeltakelse og i kvinnespørsmål, er Rødt partiet som fronter de viktige kravene og står sammen med folk og organisasjoner rundt om i landet. Vi er et bredt sammensatt parti som kommer sammen for å lage politiske løsninger som setter fellesskapets interesser i sentrum. Rødt er det eneste alternativet for folk som ser at markedskreftene ikke lenger kan få styre framtida vår.

Ingeborg Steinholt er student, fylkestingsrepresentant for Rødt i Nordland og med i ledelsen for Rød Ungdom.

Du bør melde deg inn i Rødt fordi du får et sted å diskutere saker du er opptatt av. Du lærer om hvorfor samfunnet er som det er, hvor urettferdigheten og undertrykkinga kommer fra, og hvorfor det er mulig å endre det. Det er ikke deg det er noe gærent med når du reagerer på det som skjer rundt deg – det kan være samfunnet. Du blir hørt på i Rødt. Rødt mener at vanlige lønsmottakere, trygda, ungdom, innvandrere, arbeiderklassen er de viktige, de som skal ha makta i samfunnet – en gang. I Rødt kan du være aksjonist, feminist, pensjonist – bli med!

Turid Thomassen jobber på Høgskolen i Lillehammer, er kommunestyrerepresentant for Rødt og med i ledelsen for partiet.

Den 6. februar er det Sámi álbotbeaivi, Samenes nasjonaldag. Rødt nytt gratulerer!

Støtt helseprosjekt for mor og barn

Helselag til Nepal har satt i gang et helseprosjekt for mor og barn. Bildet viser ledelsen for prosjektet, som skal foregå i området rundt Gorneti modellsjukehus. Helselag til Nepal har tidligere samla inn penger til undervisning av lokale helsearbeidere, og til et mikrokraftverk som nå gjør at sjukehuset har strøm.

Gravide og nyfødte

Nå skal kvinner og barn prioriteres. Nepalere knytta til sjukehuset, som ligger en dagsmarsj fra nærmeste grusvei, skal jobbe for å ta vare på helsa til gravide kvinner og nyfødte barn i området. Gruppen vil gjennomføre informasjonskampanjer og jevnlig landsbybesøk som en del av prosjektet. I tillegg vil det bli både mer skoloring for lokalt helsepersonell og bedre utstyr på sykehuset.

Ledelsen for prosjektet

Personene på bildet fra venstre:
1. Helsearbeideren Rajan.
2. Live er farmasøyt på sjukehuset og økonomiansvarlig.
3. Ropa Oli er helsearbeider.
4 og 5. Pernilla og Manmaya er jordmødre med atten måneders utdanning etter videregående skole.
6. Chunuti leder prosjektet. Hun har jobba mer enn tre år som fødselsansvarlig og med abort og familieplanlegging.

Takk for støtte!

– Vi er veldig glad for støtten fra fagbevegelsen til mikrokraftverket, som nå er på plass ved sjukehuset. Nå tar vi et skritt videre med det nye helseprosjektet og trenger 100 000 kroner, sier Stian Bragtvedt, leder for Helselag til Nepal.

Kontonummeret for innsamlinga er: 6045 09 15745.

Kven bestemmer over orda?

Jødeland fans på forsten av nittenfemtallet da vi var bare sju-åtte-ni – i bibelhistorietimane.

Namnet Palestina kan eg ikkje hugse eg hørte, verken på skolen eller elles, men alltid Israel.

Femtifem år seinare er alltid Israel ei nemning som gjelder, bortsett frå for enkelte få som hardnakka seier okkupert Palestina, enkelte få som kjempar for sjølv å kunna bestemme over begrep og ord.

Øyvind Bremer Karlsen

Forsvar er det beste angrepet

Kven som helst borgarlegbekymra, sosialkristelegdemokratisk politikar i fredelege Noreg

kan ikkje forferdast over aggressive, israelske angrep på sivilbefolkninga i det så godt som forsvarslause Gaza utan i same andedraget forsvare Israel sin rett til å forsvare seg.

Forsvare seg.

Mot kven og kva?

Kven forsvarer seg?

Sanninga ligg der terrorisert og sønderskoten: Eit lemlesta, palestinsk barnelik. Dette veit alle som søker sanning. Dette kan alle vite som vil.

Øyvind Bremer Karlsen

RØDTS SOSIALISMEKONFERANSE

13.–14. februar, Oslo

Håndverkeren Konferansesenter

Rødt skal skrive nytt prinsippprogram og inviterer til debatt! Hvorfor sosialisme? Arbeiderklassen som samfunnsendrør og sosialistisk innvandringspolitikk er noen av temaene som debatteres.

Et feministisk prinsippprogram?

Torsdag 12. februar kl. 19 arrangerer Rødts kvinneutvalg debattmøte om utkastet til nytt prinsippprogram.

Ny bok fra Rødt!

Ben Fine og Alfredo Saad-Filhos bok *Om kapitalen av Marx* er nå oversatt til norsk av Harald og Anne Minken. Det er den beste veilederen for å forstå hovedverket til Karl Marx, Kapitalen. Boka forklarer komplekse tanker på en beundringsverdig klar måte. Den har den sjeldne egenskapen at den både har noe viktig å si til økonomer og er tilgjengelig for lesere som ikke er spesialister i faget. En glimrende introduksjon for studenter og andre som skal lese Kapitalen.

Boka koster 196 kroner, men betaler du 280 kroner får du samtidig ett års abonnement på tidsskriftet Rødt! (Vanlig pris for et abonnement er 285 kroner.)

Rødt! nr 4 inneholder stoff om befolkningspolitikk, matkrisa, landgrabbing, oljepengene, uførepenjonen, privat helsetjeneste, skole, Nepal, søttenåringene, Palestina, terrorisme og Gotfred Appel, pluss debatt, noveller, dikt og bokomtaler.

Tusen hjertelig takk!

65 000 kroner til Rødt nytt!

Juleinnsamlinga til Rødt nytt gav et enda bedre resultat enn året før. Redaksjonen sender mange tusen og enda flere glade takk til alle snille givere! Vi er absolutt klar over at vi ikke gir ut ei stor og påkosta avis – for å si det forsiktig. Men vi lager den på dugnad, ingen er betalt for å jobbe med den. Vedlikehold av adresseregister, skrivning, layout, og ikke minst dugnadsarbeiderne som adresserer og pakker – og de som deler ut avisa på gata – alle er med i den samme dugnaden, sammen med dem som gir pengegaver.

Så da setter vi fornøyd i gang med avisarbeid i 2010 også!

Hilsen
redaksjonen
i Rødt nytt

